

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1996/11
KARAR NO : 1996/56

ÖZET: Çalışma ruhsatına aykırı faaliyet yaptığı ileri sürülerek Belediye Encümenince verilen iş yeri kapatma cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, 1608 sayılı Yasa'nın 1. ve 5. maddeleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Bahri Baran

Davalı : Körfez Belediye Başkanlığı-KOCAELİ

O L A Y : Bakkal dükkanı çalıştıran davacının, iş yerinde ruhsata aykırı olarak içki içirdiğinin tespit edildiğinden bahisle, Belediye Encümeni Kararıyla 3 gün san'at ve ticaretin icrasından men cezası verilmiştir. Davacı, cezanın kaldırılması istemiyle 25.10.1994 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

KÖRFEZ SULHİ CEZA MAHKEMESİ; 2.2.1995 gün ve E.94/328, K. 95/16 sayıyla: Belediye Encümeni kararının para cezasına ilişkin bulunduğu, işyeri kapatma cezasının da idari yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı, aynı istekle 6.3.1995 tarihinde idare mahkemesine başvurmuştur.

SAKARYA İDARE MAHKEMESİ; 12.4.1995 gün ve 466-417 sayıyla 1608 sayılı Yasa'nın 1.ve 5. maddeleri uyarınca davanın adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar da temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacının, meydana gelen görev uyuşmazlığının giderilmesi ilişkin 28.12.1995 tarihli dilekçesi üzerine idare mahkemesinin 95/46 sayılı dosyası, mahkeme başkanının 5.1.1996 tarihli yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

Böylece, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen kullarda olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O. Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr. Erol Alpar ve Ertuğrul Tak nın katılmaları ile yaptığı 18.3.1996 günlü toplantıda, raportör Hak Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

.../...

Dava, bakkal dükkanı işletme ruhsatı ile işyerinde açık içki sattığı ileri sürülerek belediye encümenince verilen işyeri kapatma cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16.4.1924 tarihli ve 486 Numuralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil 15.5.1930 günlü ve 1608 sayılı Kanunun, 3.1.1940 gün ve 3764 sayılı Yasa ile değişik 1. maddesinde "Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine Kanun, nizam ve talimatnamelerinin verdiği vazife ve selahiyet dairesinde itti-haz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlere belediye Kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara elli liraya kadar hafif para cezası tertibine (sözü ediler para cezası 12.6.1979 günlü, 2248 sayılı Yasa'nın 23. maddeleri ile 20 misline çıkarılmıştır.) ve 3 günden 15 güne kadar ticaret ve sanat ic-rasından men'e ve Türk Ceza Kanununun 536., 538., 557., 559. ve 577. maddeleri ile 553. maddesinin 1. fıkrasında yazılı cezaları tayine, be-lediye encümenleri selahiyettardır. Şubelere ayrılan belediyelerde bu cezaları encümen namına ve yerine şube müdürleri tayin ederler." kuralı yer almaktadır.

Aynı Yasa'nın 5.7.1934 günlü, 2575 sayılı Yasa ile değişik 5. maddesinde "ceza kararlarına tebliğ tarihinden itibaren 5 gün için-de mahsus hakimlere ve bulunmayan yerlerde sulh hakimliğine müracaatla şifahi ve yazılı itiraz olunabilir. İtiraz şifahi ise bir zabıt tutula rak muterize imza ettirilir. İtirazda sebep gösterilmesi şarttır. Sebe gösterilmeyen itirazlar yapılmamış sayılır. Ticaret ve sanattan men kar-rarlariyle para cezasını vermediğinden dolayı hapse değiştirme hükmünü infazı itirazın neticesine kadar geri bırakılır." denilmektedir.

Maddede geçen "Mahsus Hakim" ibaresi ile yasa uyarınca veri lecek cezalar nedeniyle yapılacak itirazlarda görevli ve yetkili ola-cak özel hakimlerin ifade edilmek istenildiği, 1608 sayılı Yasa'nın gerekçesinden anlaşılmaktadır. 486 sayılı Yasa'da bu kabil belediye ce-zaları hakkında hiçbir yargı merciine başvurulamayacağı kabul edilmiş iken, 1927 yılında yürürlüğe giren 959 sayılı Yasayla, bunlara idare heyetleri önünde itiraz imkanı tanınmıştır. Bu uygulama idare heyetle-rinin kuruluş, nitelik ve görevlerinin türü itibariyle uygun görülme-miş ve 1608 sayılı Yasa bu anlayış ve konuya daha uygun bir çözüm şek-li getirmek amacıyla düzenlenmiştir. Nitekim 1608 sayılı Yasa'nın 30.3.1930 günlü Adliye Encümeni Mazbatasında, Yasa'nın bu yönüyle, "Ce-za tertibi dolayısıyla herhangi bir haksızlık ve mağduriyete uğradık-larını iddia edenlerin itirazlarına en seri bir surette ve tam bir itminan verecek merciler tarafından tetkikine imkan vermeyi temine matuf" olduğu ifade edildikten sonra "5. ve 6. maddelerde itiraz merci-

olarak, belediye işleri çok olan yerlerde, muhsus hakim ihdas olunarak o hakimler ve olmayan yerlerde sulh hakimleri selahiyetli addolunmuş ve bu suretle de itirazların bir hakim huzurunda tetkiki suretiyle tatminkar bir usul kabul olunmuştur." denilmektedir. Bu suretle maddedeki "Mahsus Hakim" ibaresinden sadece belediye işlerine bakmakla görevli olacak özel hakimlerin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Şifahi itirazları da kabul ile inceleyebileceği ve gerektiğinde muterizi celp ederek dinleyebileceği ifade edilen "Mahsus Hakim" in, yazılı yargılama usulünü uygulayan idare mahkemesi olarak anlaşılması mümkün değildir.

Esasen Yasadaki mahsus hakim olmayan yerlerde sulh hakiminin yetkili olduğuna dair hüküm de bu sonucu doğrulamaktadır.

Açıklanan hükümlerde sözkonusu cezaya karşı başvurulacak mahkeme duraksamaya yer verilmeyecek şekilde açık olarak gösterilmiş bulunduğundan, Körfez Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Körfez Sulh Ceza Mahkemesinin 2.2.1995 günlü, E.94/328, K.95/16 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 18.3.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi

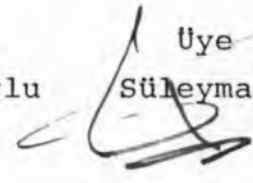
Başkan
Selçuk TÜZÜN

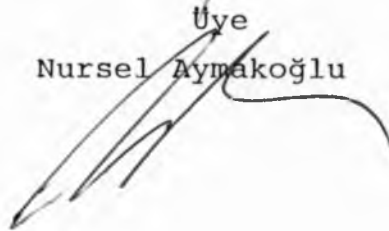
Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Süleyman Sezen

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka

